

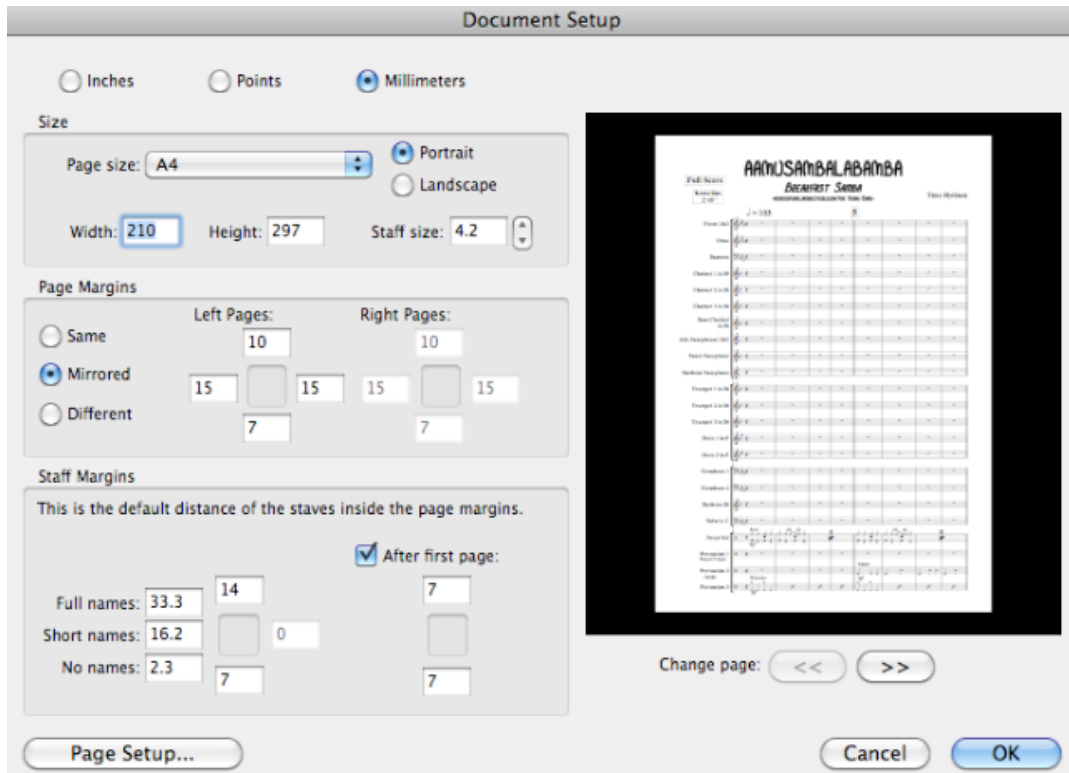
S E L V Ä T S Ä V E L E T

Pieni editointiopas puhallinmusiikkiin

FinnBand Promo-CD -projektin päätettyäni ja Tampereen puhallinpäivien nuottiesittelykonserteista vastattuani huomasin, että MacIntoshini kautta on kulkenut kymmeniä suomalaisia puhallinorkesteriteoksia. Olen meuhkannut näistä asioista jo vuosia myös Sotilasmusiikkikoulussa, joten ajattelin pukea tekstiksi ja kuviksi muutamia havaitsemiani editointikikkoja. Olen Sibelius 6.1. -miehiä, ohjeet tulevat siis sillä kielellä.

1. Valitse oikea partituurikoko

Staff size alle neljän aiheuttaa kapulle suurennuslasitusta. Marginaaleja kannattaa testata printaten, etenkin jos materiaali kulkee PDF-muodossa.

kesto/duration n./ca. 4'10'' *-puhallinorkesterille/for wind band-* Juha Pisto 2007

Lento $\text{♩} = 96$

Flute 1
Flute 2
Oboe
Bassoon

Myös soitinten nimet (Engraving rules; Instruments) kannattaa boldata ja suurentaa n. kokoon 16 siten, että eka sivulla ne ovat kokonaisina ja jatkossa lyhenteinä. Pikkuuotit (Cue) saa helposti paikalleen Copy/Paste as Cue -komennoilla, eikä tarvitse ruveta keksimään omia lyhenteitä soittimille, vrt Horn-Hn.- "Co" jne. On hyvin ystävällistä merkitä teoksen valmistuttua myös sen kesto partituurin ensimmäiselle sivulle. Myös kokoonpano on poikaa, etenkin, jos teoksesta on versioita esim. seitsikolle. Fraasikaaret voi laittaa yläpuolelle (mahtuu dynamiikka), aktivoi ja X, se flippaa kaaren (Slur).

Vielä 2000 vuotta editointia, niin partituuristani tulee täydellinen! -Viitasaurus 1999

2. Harjoitusnumerot ja fermaatit

Tämä on ehkäpä tärkein editointiin liittyvä kikka harjoitusten (joita on aina liian vähän) sujumisen kannalta. Kokemukseni mukaan ei kannata laittaa tahtinumeroa (Bar number) jokaisen rivin alkuun, sillä stemmoissa ne ovat kuitenkin jokaisella eri kohdassa. Harjoitusnumero (Rehearsal mark) tahtinumerona aina kun partituurissa tapahtuu jotain. Ei kannata käyttää A, B, C...-muotoa, vaikka tekijänä hahmottaisikin teoksen silleen.

53 2 57 2

61 Flute Solo (8vb) = 100

65 Hn. 1 (loco)

Solo Tpt.

1st Tpt.

2nd Tpt.

Jos jollain soittimella on fermaatti, se kannattaa merkitä muille soittimille myös taukoon. ("Otetaan fermaatista!" - "Ei meillä oo missään fermaattia...")

3. Lyömäsoittimista

Pedal hi-hat Bass drum 1 Acoustic bass drum Low floor tom-tom High floor tom-tom Low tom-tom Tambourine Acoustic snare Electric snare Low wood block

Side stick Low-mid tom-tom High wood block High-mid tom-tom Cowbell High tom-tom Ride cymbal 1 Closed hi-hat Open hi-hat Crash cymbal 1 Open triangle

Eniten sekavuuksia tulee avstaan lyömäsoittinten merkitsemisessä, eikä ihme, sillä niitä piisaa. Kovin helposti tulee ns. "midisokeus", eli käyttää pelkästään ylläolevan kaavion mukaisia sinänsä oikeita nuotinpäitä. Ne soivat tietokoneellasi tai Mäkilläsi oikein, mutta Värkkylän Musiikkiopiston AC/DC-puhallinorkesterin pikku lyöjä ei välttämättä osaa vielä lukea kokonaan tuota karttaa. Siispä kannattaa aina merkitä vaikka ao. tyyliin, mikä pauke/kilinä on haussa.

Timp.

Perc. (2)
(C.C./S.C./S.B./S.D./
B.D./Temple Blocks)

Mallet Perc. (1)
(Glock./Mar./Vibes)

Change D to C

Crash. Cym.

S.D.

Glasp

Lv.

f

fp

fp

Timpanistista on vallon mukavaa tietää, milloin vaihtaa viritystä ja tietty jättääkö ääni soimaan (l.v. = let vibrate/let ring) tahi sammuttaa (dampen/choke). Sama koskee kaikkia soimaan jääviä lyömiä. Koskapa Sibelius toimii englanniksi, älä sotke sinne piatteja, campanellejä puhumattakaan trinagle/tamborin jne. -kyhäelmistä. Soon Tambourine eli Tamb. ja Triangle eli Tri.! Repeat bar -komento eli tuo kansakoulun oikeinmerkki lyhentää stemmoja ja helpottaa luettavuutta. Samaan stemmaan kannattaa ympätä useita lyömiä. Hanki joku **Frank Tichelin** parituuri, niistä oppii paljon.

Add libitum=ad lib. Tam-tam=no pitch Gong=pitched. Netti-musiikkikisanakiraja esiin!

4. Soitinmenot

The image shows a musical score for woodwinds. It includes parts for Ob. I, Ob. II (opt. Eng. Hn.), Bsn I-II, Cl. I, Cl. II, Cl. III, and B. Cl. The score is in 4/4 time and features various musical notations such as triplets, slurs, and dynamic markings like 'a2', 'Cue: Cl. II', 'Play!', and 'simile'.

Tämä menee kyllä jo sovituskopin puolelle, mutta mietipä, kannattaako teokseen laittaa kaikki mallipartituureihin kuuluvat soittimet. Esim. ylläoleva teos lienee on tarkoitettu Ameriikkaan, sieltä löytyy kyllä tuplaoboet ja -fagotit, mutta edes jenkit eivät enää suosittelle tärkeitten osuuksien kirjoittamista pelkästään es- tai alttoklarinetille.

Erittäin tärkeä on yhdistetyissä stemmoissa ilmoittaa "a2 (a due, kahdelle), one player tai esim. Bsn. 2 only" sikäli mikäli et ole kirjoittanut soittimia eri ääniin. Yleensäkin kannattaa yhdistellä stemmoja, jos nuottikuva on samahko.

5. Arkistojen aarteet

- 01 Piccolo.pdf
- 02 Flute.pdf
- 03 Oboe .pdf
- 04 Clarinet in Bb 1.pdf
- 05 Clarinet in Bb 2 + 3.pdf
- 06 Bass Clarinet.pdf

Suomessa on syytä tehdä käyrätorvet myös in Eb, mutta turha niitä on partituuriin ängetä, oma stemma riittää. Sanomattakin on selvää, että baritoni/euphonium in C ja Bb, mutta mielellään myös pasuunat, sillä tenoritorvisteja lienee maassamme vielä massa. Eli siis kopioit olemassaolevan stemman ja transponoi sen (ks. Oboe II yllä).

Älä myöskään änkeä pianopartituuria partituuriin, eh...

Stemmoitusvaiheessa soitinlehdet kannattaa numeroida partituurijärjestyksessä alkaen metallisista puista. Tämä helpottaa arkistonhoitajaa/kustantajaa/musiikkihistorjoitsijaa, kun ei taitse tehdä käsinkirjoitettua tukkimiehen kirjanpitoa. Yllämainitut stemmat eri vireissä ja klaaveissa vaikkapa siten että Trombone in C B.C. (Bass Clef) on numero 17A ja Trombone in Bb T.C. (Treble Clef) on numero 17B.

Viimeisenä kiusauksena suosittelen laittamaan partituuriin ja näin ollen myös stemmoin soittimen nimen ja copyright-merkinnän lisäksi vielä joka sivulle myös sivunumeroinnin ja footerina kappaleen nimen ja myös kokoonpanon. Helpottaa kummasti lattialle pudonneen stemmakasan/partituurikopion (alkuperäinen ostettu on arkistossa) keräilyä työpaikan monistamon lattialta, kun kanslisti korkokenkien kapinasta päätellen tekee rivakasti tuloaan.

Työn iloa! Jukka Viitasaari

The image shows musical notation for Marimba and Tubular Bells. The Marimba part is in 4/4 time and features a sequence of notes. The Tubular Bells part is in 4/4 time and features a sequence of notes.